

วิเคราะห์ และ ประเมินความสำเร็จ ของ ปรัชญา อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

บรรยายโดย

ผศ.ดร.รัตนา โพธิ์สุวรรณ

อาจารย์อาวุโส คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

วันพุธ ที่ 25 มกราคม 2560

สหกรณ์ (Co-operatives)

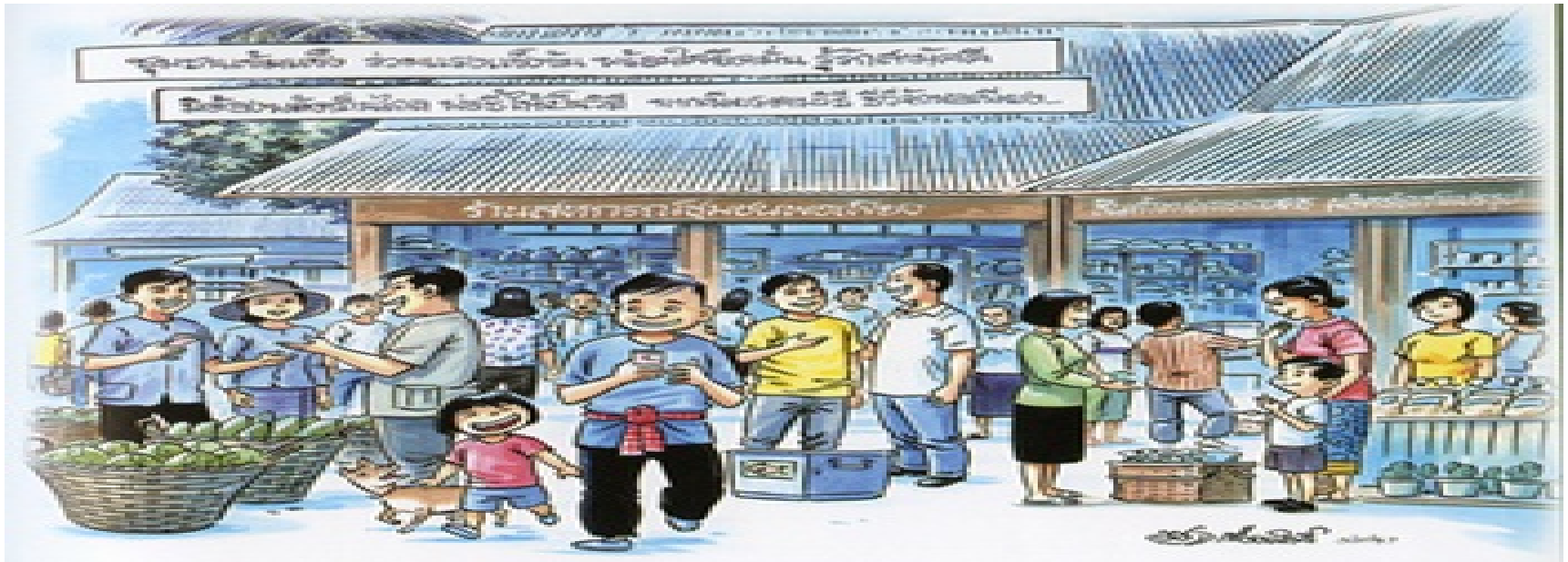
ROBERT OWEN

บิดาแห่งสหกรณ์

“สหกรณ์” ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 หมายความว่า คณะบุคคล ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจดทะเบียน ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

“สหกรณ์ (Co-operatives)”

สหกรณ์ คือ “องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยความสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจ ที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการอันจำเป็นและความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม”

“คุณค่าของสหกรณ์ (Co-operative Values)”

The Rochdale Pioneers Award
was first awarded in 2001.

สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของ
การช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง
ความเป็นประชาธิปไตย
ความเสมอภาค
ความเที่ยงธรรม
และความเป็นเอกภาพ
รับผิดชอบต่อสังคม
และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น
โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการ
สหกรณ์

“อุดมการณ์สหกรณ์” (Co-operative Ideology)

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ “ความเชื่อ
ร่วมกันที่ว่า การช่วยเหลือตนเอง และ
การช่วยเหลือซึ่งกันและกันตาม
หลักการสหกรณ์ จะนำไปสู่การกินดี
อยู่ดี มีความยุติธรรมและสันติสุขใน
สังคม”

“หลักการสหกรณ์”

“Co-operative Principles”

หลักการสหกรณ์คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม”

“วิธีการสหกรณ์” (Co-operative Practices)

วิธีการสหกรณ์ คือ “การนำหลักการสหกรณ์ มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิก โดยไม่ละเลยหลักการบริหารธุรกิจ”

ปรัชญาสหกรณ์ (*Co-operative Philosophy*)

Philosophy = *Phílos* = (*Love* (รัก) + *Sophía*) = *Wisdom*
(ปัญญา) = ความรักในความรู้ / ความรักในปัญญา / ความรู้ที่รู้ซึ่ง / ความรู้ที่แท้จริง

วิชาที่ต้องเรียนเป็นพื้นฐานให้เกิด “ปัญญา” มี 3 วิชาคือ

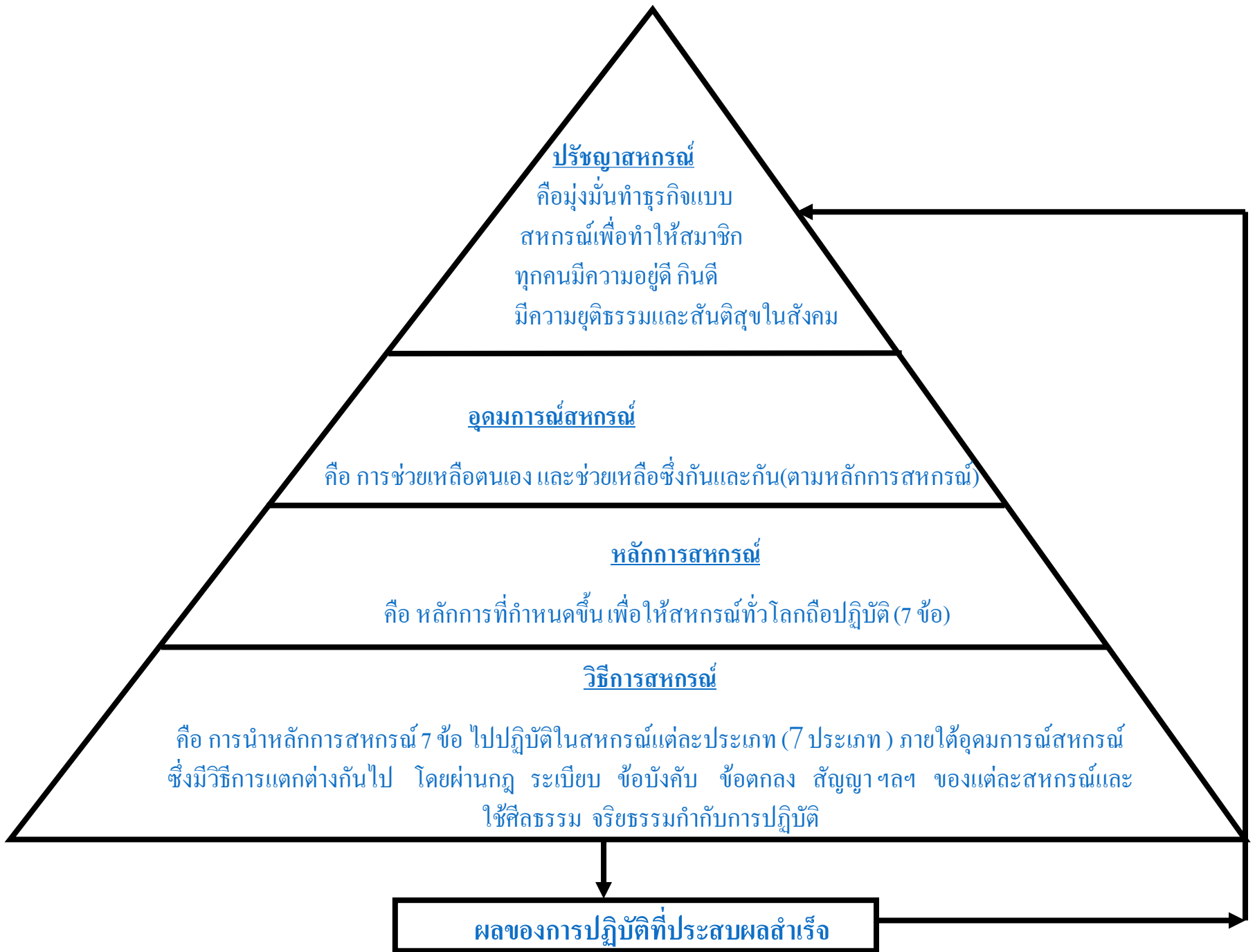
- 1.จิตวิทยา(**Psychology**) เป็นการศึกษา เรื่องของจิตใจ พฤติกรรมและสภาพแวดล้อมของคนและสัตว์โดยวิธีการทดลอง สังเกต สัมภาษณ์อย่างเป็นวิทยาศาสตร์
  - 2.ตรรกวิทยา (**Logic**) เป็น วิชาแห่งการให้เหตุผลและผลที่ดี เกิดจากการรวบรวมสถิติมาจากอดีต
  - 3.เมตาฟิสิกซ์ (**Metaphysics**) เป็น อภิปรัชญา คือ ภาวะเหนือธรรมชาติ เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ซึ่ง วิทยาศาสตร์พิสูจน์ไม่ได้ แต่ เมตาฟิสิกซ์อธิบายได้
- ฉะนั้น คนมี “ปัญญา” จึง อ่านคนออก อ่านโลกออก
เพราะ เขาผ่านการทำ (ลงมือ) + คิด (ใช้สมอง) + คุณธรรม (ใช้จิตใจ)

Co-operative = การกระทำร่วมกัน

“ปรัชญาสหกรณ์” จึงเป็นการแปลงความเชื่อไปสู่การปฏิบัติ นั่นคือ “มุ่งมั่นทำธุรกิจแบบสหกรณ์เพื่อให้สมาชิกทุกคนมีความอยู่ดี กินดี มีความยุติธรรมและมีสันติสุขในสังคม”

สหกรณ์ที่ถูกต้องตามกฎหมายเกิดขึ้นในยุโรปเป็นแห่งแรก (ค.ศ. 1840 – 1849) สหกรณ์ในสมัยนั้นมีอยู่ 5 ประเภทคือ

- สหกรณ์ผู้บริโภค
- สหกรณ์เครดิต
- สหกรณ์การเกษตร
- สหกรณ์คนงาน
- สหกรณ์บริการ

สหกรณ์เข้ามาสู่ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก เป็นเวลากว่า 100 ปี โดยสายอำนาจการปกครอง

- เช่นเข้ามาญี่ปุ่นแล้วขยายไปเกาหลี และจีนไต้หวัน
- เข้ามาอินเดีย(เป็นเมืองขึ้นของอังกฤษ)แล้วขยายไปศรีลังกา พม่า มาเลเซีย ออสเตรเลีย และแอฟริกา
- แต่เข้ามาในประเทศไทยสมัยรัชกาลที่5 โดยสายความสัมพันธ์ทางการค้าไม่ใช่สายอำนาจการปกครอง จึงมีรูปแบบการจัดตั้งและการดำเนินงานของสหกรณ์มาจากอินเดีย คำว่าสหกรณ์ ก็คือ **sahakarna** ของอินเดีย นั่นเอง

พระราชวรวงศ์เธอพระองค์เจ้ารัชนีแจ่มจรัส กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ อธิบดีกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ พระบิดาแห่งสหกรณ์ไทย

- ได้เลือกรูปแบบและวิธีการสหกรณ์หาทุนแบบไร้ไฟไฟเซิน มาใช้ใน ประเทศไทย
- สหกรณ์หาทุนแบบไร้ไฟไฟเซิน เป็นสหกรณ์เครดิตสำหรับชาวชนบท จัดตั้งขึ้น โดย เฟรดริค วิลเฮล์ม ไรฟ์ไฟเซิน (F.W.Raiffeisen) นายกเทศมนตรีเมืองเฮดเดสดอร์ฟ ประเทศเยอรมนี เมื่อค.ศ.1862 (พ.ศ.2405)เป็นต้นแบบของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ในปัจจุบัน
- ★ สหกรณ์แห่งแรกของประเทศไทยคือ สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้ อยู่ที่จังหวัดพิษณุโลก จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 จึง ถือว่าวันที่ 26 กุมภาพันธ์ของทุกปี เป็นวันสหกรณ์แห่งชาติ

ปัจจุบัน สหกรณ์ในประเทศไทยมี 7 ประเภทคือ

- 1. สหกรณ์การเกษตร
- 2. สหกรณ์นิคม
- 3. สหกรณ์ประมง
- 4. สหกรณ์ร้านค้า
- 5. สหกรณ์บริการ
- 6. สหกรณ์ออมทรัพย์
- 7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน

หลักการสหกรณ์

(Co-operative Principles)

International Co-operative Alliance (ICA) ได้กำหนด หลักการสหกรณ์
ครั้งแรกสุด (ค.ศ. 1996) ไว้ 7 ข้อ คือ

1. หลักการเปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยความสมัครใจ
2. หลักการควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
3. หลักการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก
4. หลักการปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
5. หลักการให้การศึกษา การฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร
6. หลักการความร่วมมือระหว่างสหกรณ์
7. หลักการความเอื้ออาทรต่อชุมชน

วิเคราะห์ เปรียบเทียบ ระหว่าง หลักการสหกรณ์สากลเดิม 6 กับหลักการสหกรณ์สากลใหม่ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน 7 ข้อ และวิเคราะห์ความสำเร็จของการประยุกต์ใช้

หลักการสหกรณ์สากลเดิม
(ก่อนปี 2539)

1. การเปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยใจสมัคร

สมาชิกภาพของสหกรณ์ให้เป็นไปโดย
ความสมัครใจ และเปิดโอกาสให้ทุกคนที่
สามารถใช้ประโยชน์ในบริการของสหกรณ์
และเต็มใจยอมรับความรับผิดชอบของ
สมาชิกภาพเข้าเป็นสมาชิกได้ โดยปราศจาก
ข้อจำกัดแบบเคลือบแฝง หรือความลำเอียง
ทางสังคม การเมือง เชื้อชาติ หรือศาสนา

หลักการสหกรณ์สากลใหม่
(ปี2539 เป็นต้นมา)

1. เปิดรับสมาชิกทั่วไปและด้วยความสมัครใจ

สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจ
ที่เปิดรับบุคคลทั้งหลายที่สามารถใช้บริการ
ของสหกรณ์และเต็มใจรับผิดชอบในฐานะ
สมาชิกเข้าเป็นสมาชิกโดยปราศจากการ
กีดกันทางเพศ สังคม เชื้อชาติ การเมือง หรือ
ศาสนา

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 1

การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง

- 1. สหกรณ์รับสมาชิกที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์เอง
- 2. สหกรณ์ไม่มีการกำหนดเงื่อนไขในการรับสมาชิกที่เข้าข่ายและมีลักษณะกีดกันเกี่ยวกับ เพศ สังคม เชื้อชาติ ศาสนาและฐานะทางเศรษฐกิจ
- 3. ผู้ประสงค์จะเข้าเป็นสมาชิก สมัครใจเข้าเป็นสมาชิกโดยไม่ถูกบังคับจากข้อกำหนดหรือเงื่อนไขขององค์กรใดๆ
- 4. สหกรณ์มีวิธีการรับสมาชิกที่เปิดเผยและชัดเจน
- 5. สหกรณ์มีการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการรับสมาชิกในรูปแบบที่เป็นรูปธรรม
- 6. สหกรณ์ทำตามขั้นตอนการกลั่นกรองสมาชิกให้ถูกต้องตามคุณสมบัติที่แท้จริง
- 7. สหกรณ์ไม่ใช้ภาระความเป็นหนี้มาบังคับไม่ให้สมาชิกลาออก
(สมาชิกลาออกได้ต้องชำระหนี้ให้แล้วเสร็จ)
- 8. สมาชิกของสหกรณ์มีกิจกรรมร่วมกันตามประเภทของสหกรณ์ที่จดทะเบียน

หลักการสหกรณ์สากลเดิม	หลักการสหกรณ์สากลใหม่
<p data-bbox="85 229 736 294">2. การควบคุมแบบประชาธิปไตย</p> <p data-bbox="239 332 929 396">สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตย</p> <p data-bbox="85 439 954 1232">กิจการของสหกรณ์จะต้องบริหาร โดยบุคคลที่ได้รับเลือกหรือแต่งตั้งตามวิธีที่สมาชิกได้ตกลงกัน และจะรับผิดชอบต่อสมาชิก สหกรณ์ชั้นปฐมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการออกเสียง (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อสหกรณ์ของตน ในสหกรณ์อื่นนอกจากสหกรณ์ชั้นปฐมการบริหารงานให้ยึดหลักประชาธิปไตยในรูปแบบที่เหมาะสม</p>	<p data-bbox="987 229 1669 396">2. การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย</p> <p data-bbox="987 439 1862 1296">สหกรณ์เป็นองค์การประชาธิปไตย ที่ควบคุมโดยมวลสมาชิกผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนสมาชิก ต้องรับผิดชอบต่อมวลสมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐม สมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ในระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยด้วยกัน</p>

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

1. สหกรณ์มีการเผยแพร่ข้อบังคับ ระเบียบ หลักเกณฑ์ให้กับสมาชิกทราบทางเอกสาร หรือการประชุม หรือทางการประชาสัมพันธ์อื่น ๆ ให้สมาชิกทราบทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงและถือใช้
2. มีสมาชิกเข้าประชุมใหญ่สามัญประจำปีของปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของสมาชิกที่มีสิทธิออกเสียงหรือถ้าสหกรณ์ใช้ผู้แทนสมาชิกเข้าร่วมการประชุมใหญ่สามัญประจำปีไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด
3. การเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการตามหลักประชาธิปไตยหนึ่งคนต่อหนึ่งเสียง
4. มีการตรวจสอบผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการดำเนินการว่ามีคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนตามที่สหกรณ์กำหนด และมีการประกาศผลการคัดเลือกและการตรวจสอบคุณสมบัติให้สมาชิกได้ทราบทั่วกัน(ชสอ.ใช้คำว่า “มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นคณะกรรมการและผู้ตรวจสอบกิจการตามข้อบังคับและระเบียบที่สหกรณ์กำหนดไว้”)
5. มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งหรือเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์และมีการสรุปผลการประชุมที่สำคัญให้สมาชิกได้ทราบ
6. ในรอบปีที่ผ่านมากรรมการแต่ละคนเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินงานรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนครั้งที่จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการดำเนินการทั้งหมด

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 2

การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (ต่อ)

7. มีการนำผลการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการดำเนินการเปรียบเทียบกับจำนวนที่กรรมการแต่ละคนมีหน้าที่ต้องเข้าร่วมการประชุมในรอบปีที่ผ่านมารายงานในที่ประชุมใหญ่ในวาระการรายงานกิจการประจำปีด้วย
8. มีการเลือกผู้ตรวจสอบกิจการซึ่งมาจากสมาชิกและสหกรณ์ได้แจ้งรายชื่อผู้ที่ผ่านการอบรมแล้วและประวัติให้ที่ประชุมใหญ่ได้ทราบในวาระการเลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการก่อนลงมติเลือกตั้ง
9. ผู้ตรวจสอบกิจการเข้าตรวจสอบกิจการตามแผนงานที่กำหนดและเสนอรายงานทุกครั้งและมีการเผยแพร่ผลการตรวจสอบเพื่อให้สมาชิกได้ทราบ
10. สหกรณ์มีช่องทางและเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์อย่างเปิดเผย
11. สหกรณ์มีการระดมความคิดเห็นจากสมาชิกประกอบการตัดสินใจในนโยบายที่มีผลกระทบกับสมาชิกส่วนใหญ่ (สหกรณ์มีการสำรวจหรือระดมความคิดเห็นจากสมาชิกประกอบการตัดสินใจในนโยบายที่มีผลกระทบกับสมาชิก)
12. สหกรณ์นำผลการสำรวจความคิดเห็นจากสมาชิกมาเป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดแผนการดำเนินงานของสหกรณ์
13. ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์ดำเนินงานหรือลงทุนไม่เป็นไปตามรายการที่กำหนดไว้ตามแผนงานและงบประมาณที่ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ (สหกรณ์มีการประเมินผลการดำเนินงานในแผนงานประจำปีและรายงานผลการประเมินงานไว้ในรายงานประจำปี)

หลักการสหกรณ์สากลเดิม

3. การจำกัดดอกเบี้ยเงินทุน

ทุนเรือนหุ้นให้ได้รับเบี้ยในอัตราจำกัด
อย่างเข้มงวด ถ้ามีการจ่ายดอกเบี้ย

หลักการสหกรณ์สากลใหม่

3. การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก

สมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการ “ให้”
และควบคุมการ “ใช้” เงินทุนในสหกรณ์ตามแนว
ประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็น
ทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์สมาชิกจะได้รับ
ผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งสมาชิกภาพ
ในอัตราที่จำกัด (ถ้ามี) มวลสมาชิกเป็นผู้จัดสรร
ผลประโยชน์ส่วนเกินเพื่อจุดมุ่งหมายประการใดประการ
หนึ่งหรือทั้งหมดดังต่อไปนี้ คือ

 เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตน

 โดยจัดให้เป็นทุนสำรองของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่ง
แห่งทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันกัน

 เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกตามส่วนของปริมาณ
ธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์

 เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิก
เห็นชอบ

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 3

การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก

1. ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการสำรวจความต้องการของสมาชิกที่ต้องการใช้บริการของสหกรณ์และนำผลการสำรวจมาใช้ในการวางแผนการดำเนินธุรกิจ
2. ในรอบปีที่ผ่านมาสมาชิกทั้งหมดร่วมใช้บริการในธุรกิจของสหกรณ์อย่างน้อยคนละหนึ่งธุรกิจ นอกเหนือจากการถือหุ้นในสหกรณ์
3. ธุรกิจของสหกรณ์แต่ละธุรกิจ ปริมาณธุรกิจที่ทำกับสมาชิก/**หรือสหกรณ์อื่น** มีอัตราส่วนมากกว่าปริมาณธุรกิจที่ทำกับบุคคลภายนอก
4. นอกเหนือจากการถือหุ้นในสหกรณ์แล้ว การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ทุกธุรกิจ มีจำนวนสมาชิกที่ร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด
5. ในรอบปีที่ผ่านมา มีการจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสำรองสูงกว่าขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด
6. ในรอบปีที่ผ่านมา มีการเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจที่มีกำไรให้กับสมาชิกอย่างน้อยหนึ่งธุรกิจ
7. มีการนำสินเชื่อไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

หลักการสหกรณ์สากลเดิม

4. การจัดสรรเงินส่วนเกินอย่างเที่ยงธรรม

ผลทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการดำเนินงานของสหกรณ์ ก็เป็นของสมาชิกสหกรณ์นั้นและจะต้องจัดสรร โดยวิธีที่พึงหลีกเลี่ยงไม่ให้สมาชิกคนใดได้เปรียบสมาชิกอื่น ทั้งนี้อาจทำได้โดยการตัดสินใจของสมาชิกดังต่อไปนี้

 จัดไว้เพื่อพัฒนากิจการของสหกรณ์

 จัดไว้เพื่อบริการส่วนรวม หรือจ่ายให้สมาชิกตามส่วนที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์

หลักการสหกรณ์สากลใหม่

4. การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

สหกรณ์เป็นองค์การอิสระ และพึ่งพาตนเองโดยการควบคุมของสมาชิก ในกรณีที่สหกรณ์จำเป็นต้องมีข้อตกลง หรือ ผูกพันกับองค์การอื่น ๆ รวมถึงองค์การของรัฐ หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่า มวลสมาชิกจะยังคงไว้ ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย และยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 4

การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

1. ไม่มีสมาชิกถือหุ้นในสหกรณ์เกินกว่าร้อยละ 20 ของทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้วทั้งหมดของสหกรณ์
- 2. การก่อกำเนิดผู้ถือหุ้น การลงทุนกับบุคคลภายนอกที่มีผลตามกฎหมายอันอาจกระทบกับความมั่นคงของสหกรณ์ได้รับความเห็นชอบและตัดสินใจโดยสมาชิกส่วนใหญ่ในที่ประชุมใหญ่
(การก่อกำเนิดผู้ถือหุ้น การลงทุนกับบุคคลภายนอกหรือนิติบุคคล ที่มีผลตามกฎหมายและนโยบายที่สำคัญอันอาจกระทบกับความมั่นคงของสหกรณ์ ได้รับความเห็นชอบและตัดสินใจโดยสมาชิกส่วนใหญ่ในที่ประชุมใหญ่)
- 3. มีการดำเนินงานที่แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจหรือแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ และสังคมให้แก่สมาชิกโดยวิธีช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิกโดยไม่พึ่งพาหรือการชี้นำจากภายนอก
- 4. สหกรณ์มีการจัดทำยุทธศาสตร์ แผนงานหลัก / แผนกลยุทธ์ของสหกรณ์ในระยะยาวและนำเสนอในที่ประชุมใหญ่ให้ความชอบมีการทบทวนยุทธศาสตร์ แผนงานหลัก / แผนกลยุทธ์โดยสม่ำเสมอ
- 5. สหกรณ์มีการจัดทำทะเบียนคู่มือวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการ (สหกรณ์มีระบบการควบคุมภายในที่คำนึงถึง ความมั่นคง ความเสี่ยง และเสถียรภาพของสหกรณ์)

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 4

การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (ต่อ)

- 6. มีการมอบหมายหน้าที่การงาน / ความรับผิดชอบแก่พนักงานสหกรณ์เป็นลายลักษณ์อักษร หากยังไม่มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ มีกรรมการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุม คณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 7. สหกรณ์มีอัตราส่วนเงินทุนของตนเองรวมกับเงินฝากจากสมาชิกสหกรณ์มากกว่าเงินกู้ยืมและเงินรับฝากจากบุคคลภายนอก **หรือนิติบุคคล**
- 8. การจัดตั้งสหกรณ์ไม่ได้เกิดจาก **กลุ่มผลประโยชน์** ข้อกำหนดหรือกฎหมายบังคับให้จัดตั้งเป็นสหกรณ์ก่อนจึงเข้าเงื่อนไขการได้รับผลประโยชน์หรือความช่วยเหลือ
- 9. สหกรณ์มีสำนักงานเป็นของตนเองซึ่งเกิดจากความริเริ่มและความต้องการร่วมกันของสมาชิกส่วนใหญ่ หากยังไม่มีสำนักงานของตนเองต้องไม่มีเงื่อนไขที่ผู้ให้ใช้สถานที่นำมาบังคับสหกรณ์ได้

หลักการสหกรณ์สากลเดิม

5. การศึกษาทางสหกรณ์

สหกรณ์ทั้งปวงจะต้องจัดให้มีการศึกษาแก่สมาชิก เจ้าหน้าที่ และพนักงาน สหกรณ์ และประชาชนทั่วไป ในหลักและเทคนิคของสหกรณ์ ทั้งด้านเศรษฐกิจและประชาธิปไตย

หลักการสหกรณ์สากลใหม่

5. การศึกษา การฝึกอบรม และข้อมูลข่าวสาร

สหกรณ์พึงให้การศึกษา และการฝึกอบรมแก่มวลสมาชิก ตัวแทนสมาชิก ผู้จัดการ และพนักงาน เพื่อบุคคลเหล่านั้นสามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชน และบรรดาผู้นำทางความคิดในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของ สหกรณ์ได้

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 5

การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ

1. สหกรณ์ต้องจัดให้มีการให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการสหกรณ์ และการบริหารการเงินส่วนบุคคลก่อนเข้าเป็นสมาชิกทุกราย

(** ข้อนี้ต้องผ่าน เพราะเป็นจุดอ่อนของ สอ.)

2. ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการเผยแพร่และให้ความรู้เกี่ยวกับข้อบังคับ ระเบียบหลักเกณฑ์ให้กับสมาชิกได้รับทราบ ในโอกาสที่มีการประชุม หรือทางการประชาสัมพันธ์อื่นๆ

3. สหกรณ์มีการบันทึกหรือจัดทำฐานข้อมูลการเข้ารับการฝึกอบรมของสมาชิก กรรมการ ดำเนินการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ และนำมาสรุปเป็นภาพรวมของสหกรณ์หรือเป็นองค์ความรู้ เผยแพร่ให้กับสมาชิกสหกรณ์ทราบ

4. สหกรณ์มีการให้ความรู้หรือข่าวสารความเคลื่อนไหวให้สมาชิกเป็นระยะผ่านช่องทางต่างๆ

5. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์นำสมาชิกไปศึกษาดูงาน เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และเพิ่มความรู้

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 5

การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (ต่อ)

6. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการนำคณะกรรมการดำเนินการหรือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ไปศึกษาดูงานเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์และเพิ่มความรู้
7. สหกรณ์มีการใช้ระบบสารสนเทศในการดำเนินธุรกิจและการสื่อสาร
8. ในรอบปีที่ผ่านมา การกำหนด แผนการดำเนินงานประจำปีมีการกำหนดกิจกรรมการให้การศึกษา อบรมและพัฒนาบุคลากร (สมาชิก กรรมการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์) และ ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีการบรรจุแผนพัฒนาบุคลากร (สมาชิก กรรมการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และเจ้าหน้าที่) ไว้ในแผนงานประจำปี และ มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้)
9. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อการศึกษาอบรม
10. ในรอบปีที่ผ่านมา มีการให้การศึกษาอบรมให้ความรู้เรื่องวิธีการตรวจสอบและการจัดทำรายงาน ตรวจสอบแก่ผู้ตรวจสอบกิจการ
11. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ให้แก่ สาธารณชนทั่วไป

หลักการสหกรณ์สากลเดิม

6. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

เพื่ออำนวยความสะดวกแก่สมาชิกและชุมชนอย่างดีที่สุด สหกรณ์ทั้งปวงจะต้องร่วมมือกันอย่างกระตือรือร้น ในทุกๆ ด้านที่ปฏิบัติได้กับสหกรณ์ อื่นๆ ในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระหว่างประเทศ ที่มีจุดมุ่งหมายบรรลุถึงเอกภาพแห่งการปฏิบัติของนักสหกรณ์ทั่วโลก

หลักการสหกรณ์สากลใหม่

6. ความร่วมมือระหว่างสหกรณ์

สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยการประสานความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 6

การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

- 1. สหกรณ์ไม่ค้างชำระค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย
- 2. ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกับสหกรณ์อื่น ในลักษณะเครือข่าย เพื่อทำธุรกิจระหว่างกัน
- 3. ในรอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการประชุมร่วมกันกับสหกรณ์อื่น เพื่อแก้ไขหรือพัฒนาสหกรณ์
- 4. ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีกิจกรรมทางธุรกิจหรือใช้บริการจากชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น (ในรอบปีที่ผ่านมา สหกรณ์มีการทำธุรกิจกับสหกรณ์อื่น หรือพันธมิตรทางธุรกิจ)
- 5. สหกรณ์เป็นสมาชิกชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัดหรือระดับชาติ
- 6. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการแลกเปลี่ยนความรู้และการศึกษาดูงานระหว่างสหกรณ์และหน่วยงานอื่น
- 7. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการเชื่อมโยงเครือข่ายเป็นพันธมิตรทางด้านธุรกิจกับสหกรณ์อื่น
- 8. สหกรณ์มีกิจกรรมหรือการช่วยเหลือร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์ (สหกรณ์เป็นสมาชิกหรือเข้าร่วมกับกิจกรรมขององค์กรที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างความมั่นคงของขบวนการสหกรณ์)

หลักการสหกรณ์สากลเดิม	หลักการสหกรณ์สากลใหม่
	<p data-bbox="975 271 1825 392">7. ความเอื้ออาทรต่อชุมชน</p> <p data-bbox="1265 449 1825 549">สหกรณ์พึงดำเนิน</p> <p data-bbox="975 578 1825 692">กิจกรรมเพื่อการพัฒนาที่</p> <p data-bbox="975 721 1825 835">ยั่งยืน ของชุมชนตาม</p> <p data-bbox="975 863 1825 978">นโยบายที่มวลสมาชิกให้</p> <p data-bbox="975 1006 1429 1106">ความเห็นชอบ</p>

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 7

การเอื้ออาทรต่อชุมชน

- 1. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสาธารณประโยชน์ หรือ จ่ายเงินทุนเพื่อกิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์
- 2. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีกิจกรรมเกี่ยวกับด้านการศึกษา ศาสนา การกีฬาและ ด้านการช่วยเหลือ ป้องกันบรรเทาภัยธรรมชาติ
- 3. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการบริจาคเพื่อช่วยเหลือสังคมของชุมชนในเขต แคนสหกรณ์
- 4. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีการจัดทำกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน
- 5. สหกรณ์มีแผนและข้อกำหนดในการปฏิบัติด้านการประหยัดพลังงานอย่าง เป็นรูปธรรม

ระบบเกณฑ์การวัดพื้นฐานความเป็นสหกรณ์ ตัวบ่งชี้หลักการสหกรณ์ที่ 7

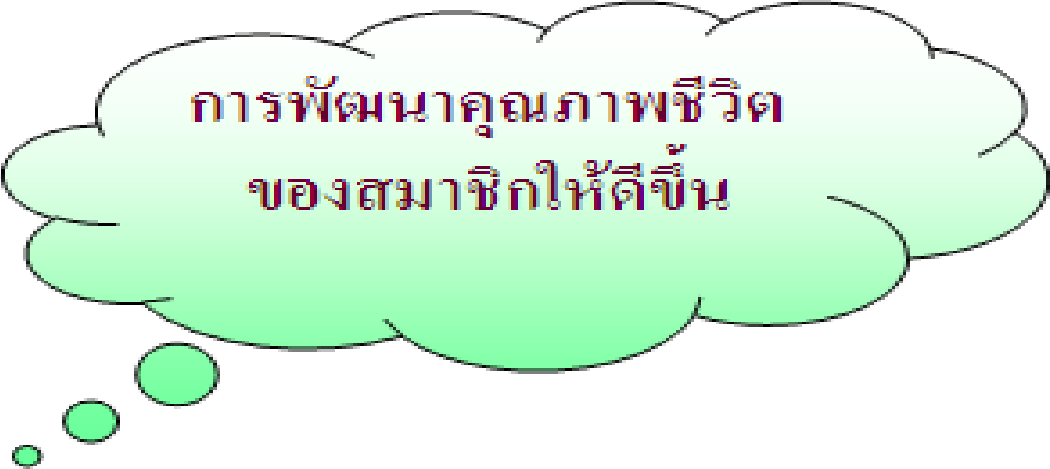
การเอื้ออาทรต่อชุมชน (ต่อ)

- 6. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีกิจกรรมด้านสาธารณประโยชน์ที่ทำร่วมกับชุมชน
- 7. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์จัดให้มีกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในสำนักงานร่วมกันระหว่างกรรมการดำเนินการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และสมาชิก
- 8. รอบปีที่ผ่านมาสหกรณ์มีกิจกรรมในการประชาสัมพันธ์ ปลุกจิตสำนึกสมาชิกและชุมชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 9. การดำเนินงานของสหกรณ์ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในชุมชนที่สำนักงานสหกรณ์ตั้งอยู่

หลักการสหกรณ์ 7 ข้อ : หลักของการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

เป้าหมายของการจัดตั้งสหกรณ์

การพัฒนาคุณภาพชีวิต
ของสมาชิกให้ดีขึ้น

เป้าหมายของการจัดตั้ง
สหกรณ์

วัตถุประสงค์ ของการจัดตั้งสหกรณ์

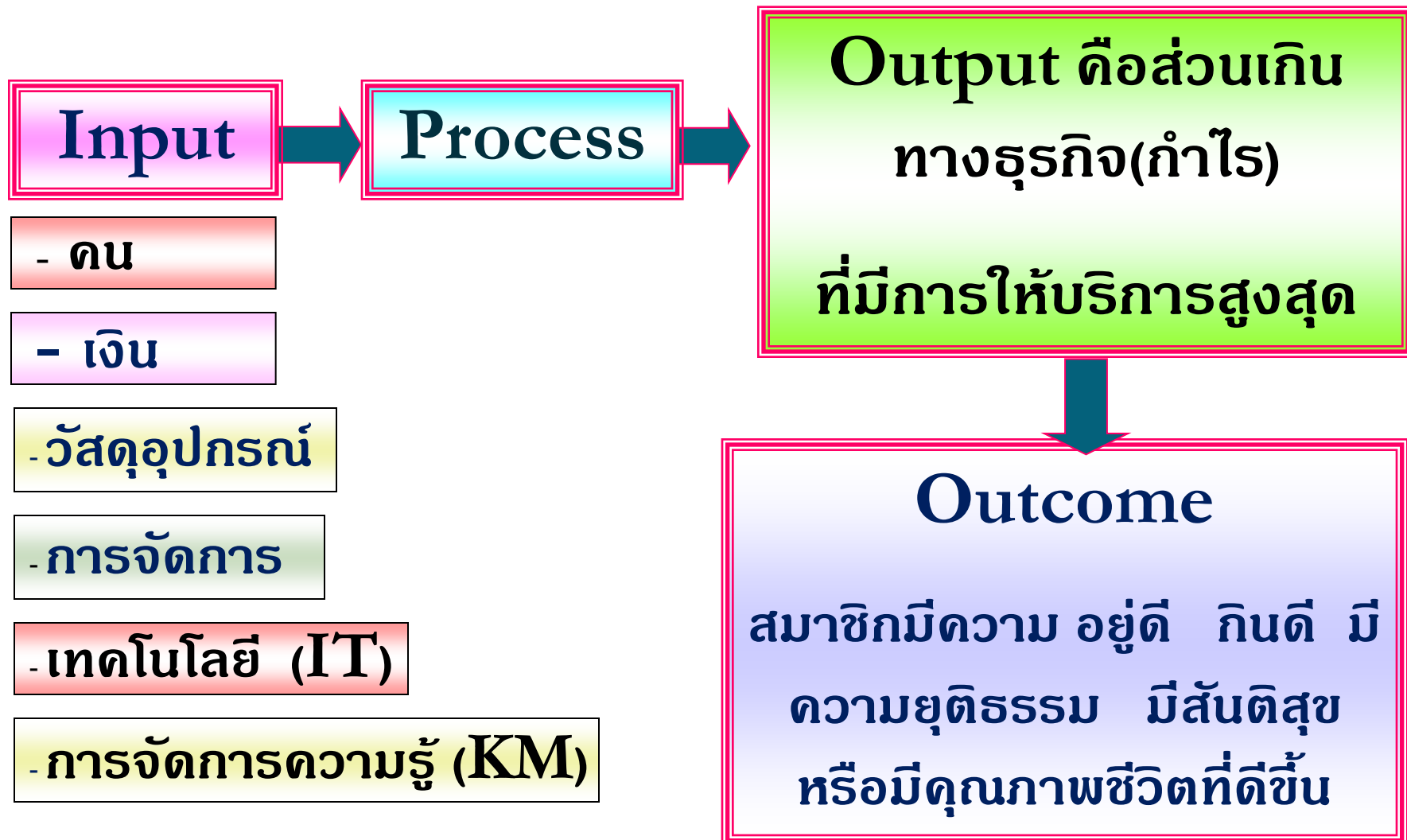
วัตถุประสงค์ เพื่อ

ส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของสมาชิก

กระบวนการบริหารกิจกรรมของสหกรณ์

เพื่อให้ประสบความสำเร็จตามปรัชญา อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์

คนในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย

สมาชิก

ผู้จัดการ (ฝ่ายจัดการ)

เจ้าหน้าที่ (พนักงาน)

คณะกรรมการ

ผู้ตรวจสอบกิจการ

- สหกรณ์ได้เตรียมคนเหล่านี้สำหรับธุรกิจสหกรณ์ของตนเองอย่างไร
- ได้มีแผนการบริหารจัดการเกี่ยวกับคนในสหกรณ์อย่างไร
- มีการติดตามประเมินผลอย่างไร

เงินในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย

เงินทุนภายใน เช่น ทุนเรือนหุ้น

เงินรับฝาก จากสมาชิก

เงินสำรอง

เงินทุนภายนอก เช่น เงินกู้ยืมจากสถาบัน

การเงินอื่น ๆ ฯลฯ

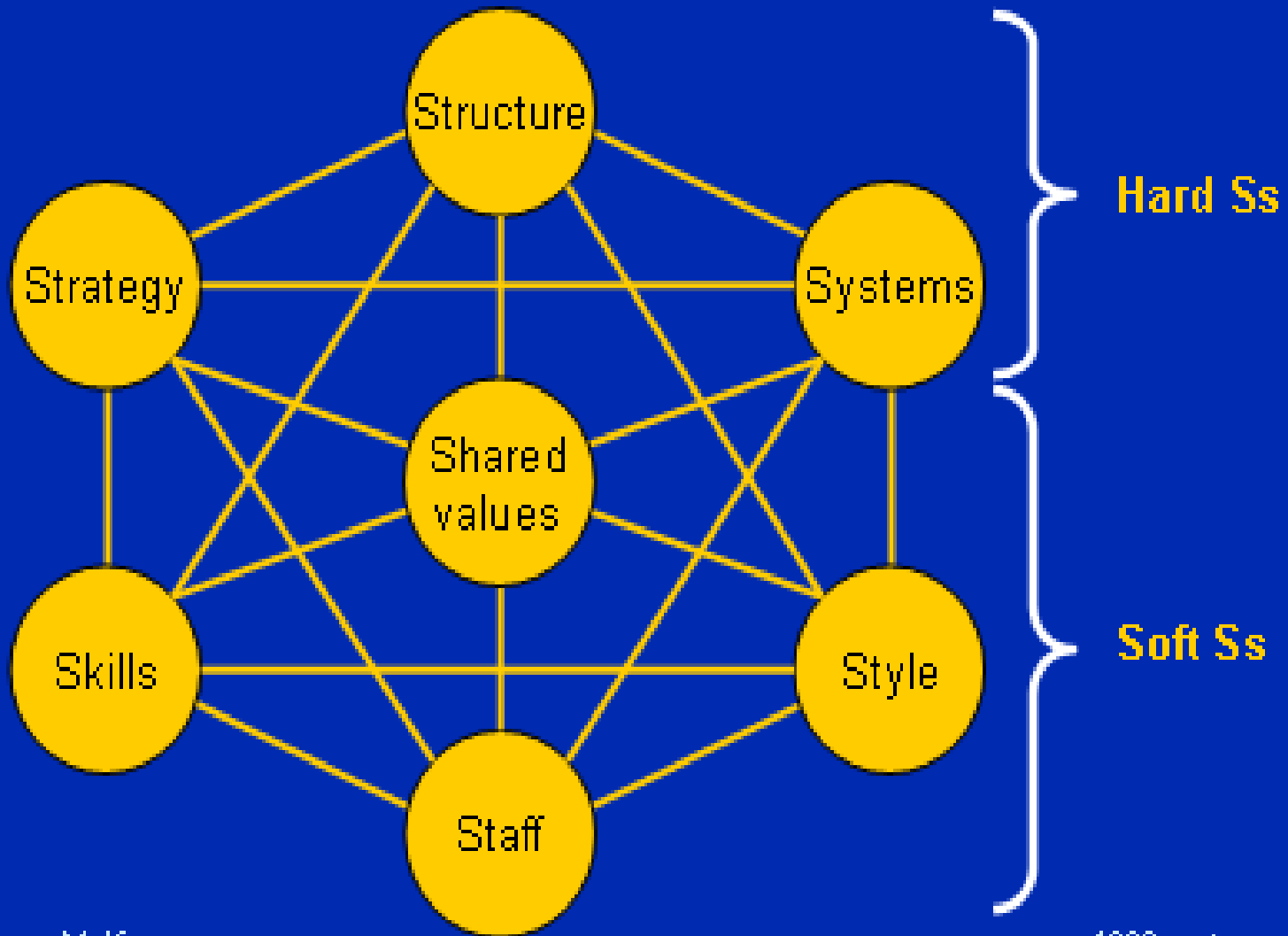
วัสดุอุปกรณ์ในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย

เครื่องใช้สำนักงาน เช่น โต๊ะ ตู้
คอมพิวเตอร์ เครื่องนับเงิน ฯลฯ
อุปกรณ์ หรือ เครื่องจักรเฉพาะธุรกิจ เช่น
โรงสี เครื่องซัง รถตัด รถบรรทุก
รถยก เรือประมง รถแทรกซี้ ฯลฯ

The Seven-Ss

Framework for Analyzing and Improving Organizations

การจัดการ (การบริหาร) ในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย (ต่อ)

1.Strategy กลยุทธ์ ในการบริหารธุรกิจของสหกรณ์

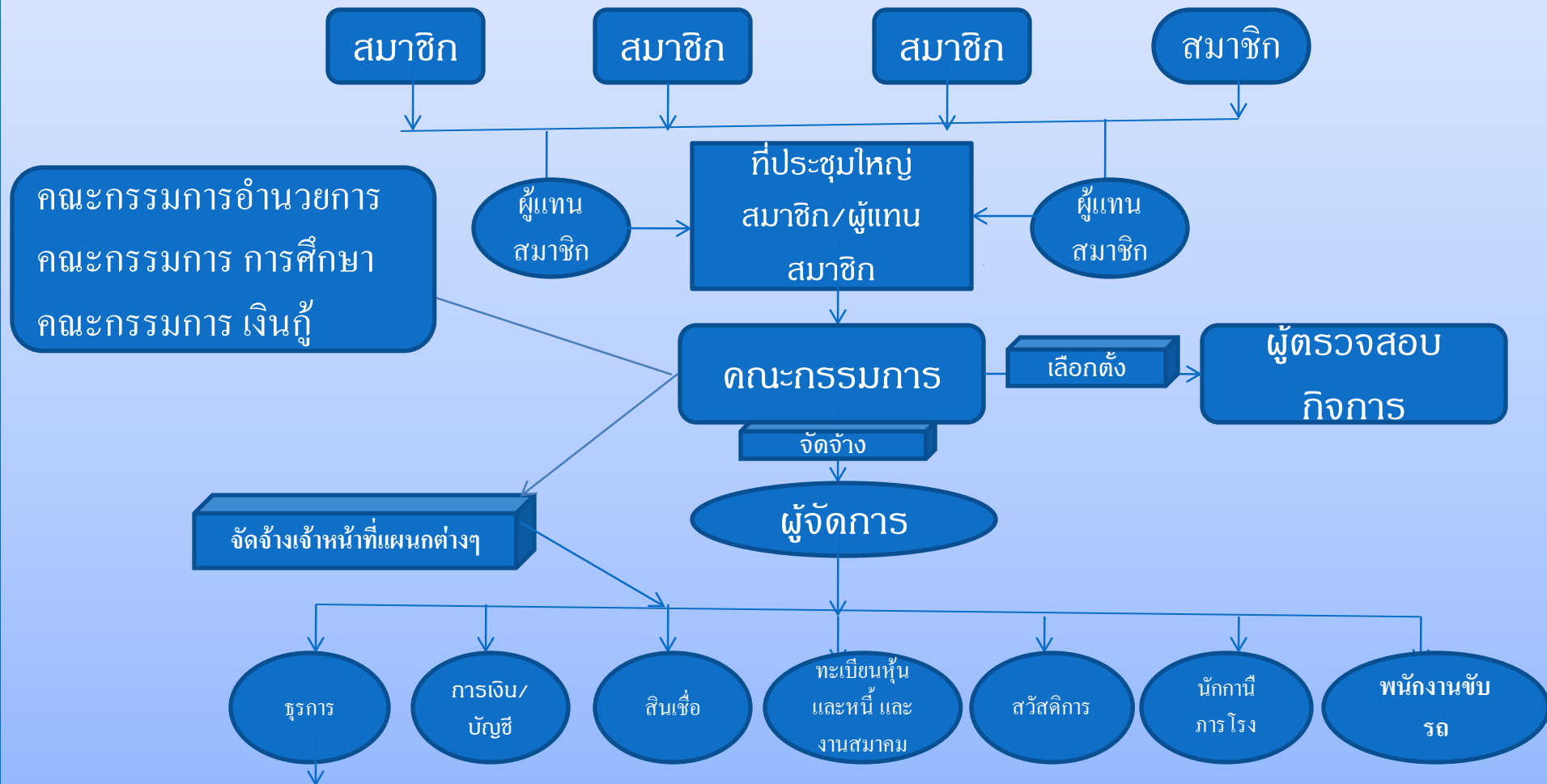
จะช่วยให้ผู้บริหารสหกรณ์ตอบคำถามสำคัญได้เช่น

- สหกรณ์ของตนเองอยู่ที่ไหนในขณะนี้ **ทำกำไรพอประมาณ (optimize profit) อย่างไร**
- สหกรณ์มีเป้าหมายอย่างไร **ให้บริการสูงสุด (maximize services) อย่างไร**
- วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสหกรณ์ เป็นอย่างไร
- แผนงานในการบริหารเชิงกลยุทธ์จะต้องทำอย่างไร

ทั้งนี้เพื่อให้ **คน** ในสหกรณ์รับรู้ไปในแนวทางเดียวกันและใช้ความพยายามร่วมกันในการไปให้บรรลุเป้าหมาย

การจัดการ (การบริหาร) ในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย (ต่อ)

2. Structure โครงสร้างการบริหารงาน

การจัดการ (การบริหาร) ในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย (ต่อ)

3.System ระบบการบริหาร/การจัดการ เช่น

- ระบบบัญชี / ระบบงบประมาณ
- ระบบการสรรหาและคัดเลือกพนักงาน/เจ้าหน้าที่
- ระบบหรือขั้นตอนการทำงาน การควบคุม (สมาชิกตัดสินใจในนโยบาย)
- ระบบการฝึกอบรม
- ระบบการติดต่อสื่อสาร / ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ระบบในการจ่ายผลตอบแทน
- ระบบการติดตาม/ประเมินผล

การจัดการ (การบริหาร) ในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย (ต่อ)

4.Style ลักษณะแบบแผนหรือพฤติกรรมในการบริหารธุรกิจของผู้บริหารระดับสูง ว่ามีความมุ่งมั่น มีความสามารถในการจูงใจและเป็นแบบอย่างในการทำงานที่ดี ซึ่งรูปแบบเหล่านี้จะเป็นผลในการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างยิ่ง รูปแบบของความเป็นผู้นำลักษณะต่าง ๆ มีดังนี้

- **ผู้นำเผด็จการ** - สั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำตามและคาดหวังว่าต้องมีการเชื่อฟังและทำตาม
- **ผู้นำแบบมีส่วนร่วม** - ให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในบางเรื่อง ส่วนเรื่องสำคัญอาจจะไม่ให้ร่วมตัดสินใจ
- **ผู้นำแบบประชาธิปไตย** - ให้มีการกระจายอำนาจให้คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ได้ตัดสินใจ
- **ผู้นำแบบเสรีนิยม** - ไม่มีส่วนร่วมกับการดำเนินงานของผู้บังคับบัญชา แต่ปล่อยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตัดสินใจทุกอย่าง โดยผู้บังคับบัญชาไม่สงวนอำนาจไว้ที่ตนเองเพียงคนเดียว

การจัดการ (การบริหาร) ในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย (ต่อ)

5. Staff พนักงาน/เจ้าหน้าที่

- มีการจัดหาพนักงาน/เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาทำงานอย่างเหมาะสมหรือไม่ และมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรใหม่
- ปริมาณของพนักงาน/เจ้าหน้าที่ที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ กับปริมาณงานหรือไม่
- มีการพัฒนาพนักงาน/เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์อย่างไร มีคำตอบแทนเหมาะสมใหม่ แรงจูงใจเป็นอย่างไร มีการประเมินผลการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

การจัดการ (การบริหาร) ในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย (ต่อ)

6.Skill ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการทำงานของพนักงาน/เจ้าหน้าที่

-เป็นความโดดเด่น ความเชี่ยวชาญของพนักงาน/เจ้าหน้าที่ เช่น

- โดดเด่น และเชี่ยวชาญในด้านการให้บริการสมาชิก

ในการผลิต

ในการขาย

ในการแปรรูป

ในการตลาด

ในการจัดการระบบบัญชี

ในการจัดการเทคโนโลยี

ในการติดตามหนี้ ฯลฯ

การจัดการ (การบริหาร) ในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย (ต่อ)

7. Shared values ค่านิยมร่วม คือแนวคิดร่วมกัน ความคาดหวังร่วมกันของคนในองค์กรว่าสหกรณ์จะเป็นอย่างไรในอนาคต จนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรโดยไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น

-มีประสิทธิภาพในการให้บริการสูงสุด

เทคโนโลยีในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย

- โปรแกรมคอมพิวเตอร์
- อินเทอร์เน็ต
- เครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่ที่จำเป็นและเหมาะสมกับธุรกิจ
- เครื่องอำนวยความสะดวกที่ทำให้การบริหารงานเร็วขึ้น
และถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น
- ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นำมาประยุกต์เข้ากับของใหม่ได้

การจัดการความรู้(KM) ในธุรกิจสหกรณ์ ประกอบด้วย

-Knowledge Vision (KV)

มองว่าธุรกิจจะเดินไปทางไหน (ดู Strategy)
ทำไมจึงต้องทำ KM

-Knowledge Sharing (KS)

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกัน
และกัน ทั้งกับคนในองค์กรและนอกองค์กร

-Knowledge Assets (KA)

สร้างคลังความรู้ เชื่อมโยงเครือข่าย
ประยุกต์ใช้ ICT และประยุกต์ใช้ภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น(ถ้ามี) ส่งเสริมให้เกิด เวที
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีพลัง

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ออมทรัพย์ v.s ธนาคารพาณิชย์

สหกรณ์ออมทรัพย์

1. จัดตั้ง ตาม พ.ร.บ.สหกรณ์ พ.ศ.2542
2. ดำเนินธุรกิจและบริการเพื่อช่วยเหลือสมาชิกโดยทำกำไรพอประมาณ แต่ บริการสูงสุด
3. มุ่งการรวมคนมากกว่าทุน
4. ราคาหุ้นคงที่และมีอัตราต่ำเพื่อให้สมาชิกทุกคนสามารถซื้อหุ้นได้ หุ้นมีจำนวนไม่จำกัด
5. หุ้นโอนหรือขายหรือถอนไม่ได้เว้นแต่พ้นสมาชิกภาพ
6. การประชุมใหญ่ สมาชิกมีคะแนนเสียง 1 คน ต่อ 1 เสียง (ไม่คำนึงถึงจำนวนหุ้น) และออกเสียงแทนกันไม่ได้ (ยกเว้นระดับชุมนุมสหกรณ์)
7. มีเงินเฉลี่ยคืน (เมื่อมีกำไร) แก่สมาชิกผู้ถือหุ้น การแบ่งกำไรจะแบ่งตามความมากน้อยของการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และจำนวนหุ้นที่ถือ
8. ควบคุมการดำเนินงานโดยสมาชิกเลือกตัวแทนเข้าไปบริหาร

ธนาคารพาณิชย์

1. จัดตั้งในรูป บริษัทมหาชน จำกัด
2. ดำเนินธุรกิจเพื่อการค้า ทำธุรกิจกับบุคคลภายนอกเพื่อแสวงหากำไรสูงสุด
3. มุ่งการลงทุน ต้องการทุนในการดำเนินงาน
4. ราคาหุ้นเปลี่ยนแปลงตามฐานะของกิจการ จำนวนหุ้นมีจำกัด
5. หุ้น โอนหรือขายได้
6. การประชุมใหญ่ ผู้ถือหุ้นลงคะแนน 1 หุ้น ต่อ 1 เสียง และออกเสียงแทนกันได้
7. ไม่มีเงินเฉลี่ยคืนแก่ผู้ถือหุ้น การแบ่งกำไร แบ่งตามจำนวนหุ้นที่ถือ ถือหุ้นมากได้เงินปันผลคืนมาก
8. ควบคุมการดำเนินการโดยผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ตั้งตัวแทนของตนเข้าไปบริหาร

สรุป

ขบวนการสหกรณ์จะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ของกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำทางความคิด ต้องเห็นคุณค่าของสหกรณ์ มีความเข้าใจในปรัชญาสหกรณ์ อุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ และวิธีการสหกรณ์ที่ถูกต้อง จึงจะสามารถถ่ายทอดสู่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และเข้าใจได้ง่าย ผู้ปฏิบัติก็จะสามารถนำไปปฏิบัติได้ อย่างถูกต้อง และจะนำความกินดีอยู่ดี มีความยุติธรรมและมีสันติสุขมาสู่ประชาชนได้อย่างแท้จริง

มีด้ากามใหม่คะ

สวัสดีคะ